

INTERNATIONAL WEEKLY

№15 01.10.2024-31.10.2024

Теми:

- Україна – ЄС
- Зовнішня та безпекова політика України
- Перебіг російсько-української війни

ЗМІСТ

■ УКРАЇНА - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Аналіз теми тижня: Вибір Заходу: краще поганий мир з Росією ніж її поразка у війні з Україною _____ 3

Інші події в ЄС _____ 7

■ ЗОВНІШНЯ ТА БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Аналіз теми тижня: План перемоги В.Зленського: Захід схильний до декларацій, але не готовий до його реалізації _____ 9

Двосторонні відносини _____ 12

Вірменія _____ 12

Саудівська Аравія _____ 12

Франція _____ 12

США _____ 13

ПАР _____ 13

■ ПЕРЕБІГ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Зміни на фронті _____ 14

Військова допомога _____ 15

Росія: внутрішні та зовнішні виклики _____ 17

Україна – ЄС

■ **АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ:** Вибір Заходу: краще поганий мир з Росією ніж її поразка у війні з Україною

Фото: Геерт Ванден Війнгаерт

Росія все ще окупує п'яту частину українських територій. І щоб уникнути непорозумінь, ані Київ, ані його партнери не пропонують визнавати суверенітет Росії над ними, включаючи ту частину, яку вона незаконно захопила з 2014 року, оскільки це могло б заохотити подальшу агресію з боку Росії та остаточно зруйнувати міжнародний правопорядок, який і так вже підірваний російсько-українською війною.

Існує мовчазна домовленість, що ці території мають бути повернуті за допомогою дипломатії в майбутньому. Для українців, однак, це питання залишається делікатним, особливо коли йдеться про компроміс з Москвою. Хоча **поступка земель заради членства в НАТО** може здаватися «єдиним варіантом», як зазначили деякі західні дипломати, лідери, аналітичні центри та іноземні видання, **для українців це є публічним табу**. Тому продовжується відкрите обговорення питання характеру та часу гарантій безпеки, необхідних Україні для досягнення стабільності.

Так, під час візиту до Вашингтона В. Зеленський знову наголосив на необхідності прискореного вступу України до НАТО. Проте США, дотримуючись узгодженої позиції альянсу, наполягають, що «майбутнє України в НАТО» та її вступ буде можливим, «коли союзники погодяться і будуть виконані всі умови». США побоюються, що гарантії взаємної оборони, які надаються згідно зі статтею 5 договору НАТО, до закінчення війни можуть втягнути їх у конфлікт.

Деякі союзники, однак, вважають, що це питання можна вирішити. Єнс Столтенберг, який цього місяця залишив посаду генерального секретаря НАТО, порівняв ситуацію з безпековими гарантіями, які США надають Японії: вони не поширюються на Курильські острови, контрольовані Росією з 1945 року, хоч Японія і вважає їх своєю територією. Він також нагадав про Німеччину, яка вступила до НАТО в 1955 році, залишаючись розділеною на західну та східну частини. Під парасолькою НАТО була лише Західна

Німеччина. «Коли є бажання, можна знайти рішення, — сказав він, — але важливо визначити, де саме діє стаття 5, і Україна повинна контролювати всю територію до цього кордону». Ідея застосування західнонімецької моделі для вступу України в НАТО обговорюється вже понад півтора року. Серед її прихильників — колишній помічник держсекретаря США Ден Фрід, экс-посол США в НАТО Курт Волкер, попередній генсек НАТО Андерс Фог Расмуссен та автор Financial Times Іван Крастев.¹

Ідея набирає також обертів у політичних колах. Президент Чехії Петр Павел заявив, що *повне відновлення контролю над усією територією не є обов'язковою умовою для членства в НАТО, допускаючи можливість вступу України з тимчасовими кордонами, які вона контролює на цей момент.* Це могло б гарантувати суверенітет України та дозволити їй слідувати західним пріоритетам, хоча викликало б ненависть Москви і могло б спричинити загострення конфлікту.

Мері Саротт, американський історик, зазначила, що можна застосувати **індивідуальний підхід до умов членства.** Наприклад, Норвегія свого часу обіцяла не розміщувати базу НАТО на своїй території, а Західна Німеччина долала поділ, не застосовуючи силу для об'єднання з Східною Німеччиною. За її словами, Україна могла б визначити оборонний кордон, відмовитися від розміщення військових баз НАТО та ядерної зброї на своїй території за умови відсутності зовнішньої загрози та утримуватись від застосування сили за межами цього кордону, окрім випадків самооборони. Це дозволило б показати Москві членство України в НАТО як доконаний факт.²

Втім, скептики, як-от Томас Кляйне-Брокхофф з Німецької ради з міжнародних відносин, попереджають, **що Україна відрізняється від Західної Німеччини**, оскільки за її кордони борються щодня, а Путін може по-своєму трактувати межі статті 5 НАТО.

Головним викликом також залишається готовність США та їхніх європейських союзників взяти на себе військові зобов'язання щодо захисту України. Франція підтримує ідею швидшого вступу України до НАТО, тоді як канцлер Німеччини Олаф Шольц занепокоєний можливістю втягування Німеччини в новий конфлікт із Росією.³

Адміністрація Байдена поки, що залишається непохитною щодо прискорення вступу Києва. Проте питання залишається відкритим, особливо якщо припустити інші варіанти, як-от потенційне президентство Камали Гарріс чи зміну політики Дональдом Трампом. Мері Саротт підсумовує, що *застосування західнонімецької моделі для України було б кращим варіантом для України та Альянсу, ніж відкласти членство в очікуванні відмови Путіна від своїх амбіцій.*

Саротт вважає, що **ціною потенційної угоди стане довготривале розділення України**, але **перевагою буде безпека більшої частини країни в межах НАТО.** За її оцінками, ця угода змусить Росію змиритися з новими умовами, змістивши переговори: *замість поступок територіями обговорюватимуть обмеження військової інфраструктури.*

Однак, навіть **цей варіант має своїх критиків на Заході**, зокрема США та Німеччини, які й надалі проти вступу України до НАТО до завершення війни. Як зазначає іспанське видання El País, тиск на Україну щодо переговорів з Росією посилюється, адже для стримування російських наступів на Донбасі Україні потрібна значно більша військова допомога, ніж та, що надається.

El País також відзначає, що зменшення підтримки Зеленського під час останнього

¹ Гарантії безпеки в обмін на контроль Росії над окупованими територіями України - FT про варіант мирної угоди. 05.10.2024. <https://www.holosameryky.com/a/harantiyi-bezpeky-v-obmin-na-terytoriyu-financial-times/7811592.html>

² Ukraine, Nato membership and the West Germany mode. 05.10.2024. <https://www.ft.com/content/b70972d6-3e7f-4a87-8bc5-ac0699f6e7fc>

³ НАТО в обмін на території? Які виклики доведеться здолати у разі запрошення України до Альянсу. 29.10.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2024/10/29/7197259/>

візиту до США є сигналом до зміни тону партнерів на **користь дипломатичного вирішення**. Час тут не на користь України, оскільки повернення Дональда Трампа в Білий дім може змінити політику США щодо України.

Офіс президента Зеленського, у свою чергу, категорично відкидає твердження про обговорення угоди з Росією, за якою Україна отримала б гарантії безпеки в обмін на фактичний контроль Росії над окупованими територіями. Неназване джерело в Офісі президента повідомило 24 Каналу, що ніхто на Заході офіційно не пропонував Україні таких гарантій, а деякі партнери навіть побоюються надавати далекобійну зброю.

Запропонована модель "членство в НАТО в обмін на території" передбачає, що **Україна отримала б офіційне запрошення до Альянсу, але гарантії безпеки статті 5 покривали б лише території, підконтрольні уряду.** Це означало б тимчасове утримання від військової операції на окупованих територіях, з фокусом на інтеграції в НАТО, що забезпечувало б захист решти країни від подальшої агресії. Ця концепція відродила дискусії як в Україні, так і на міжнародній арені, оскільки вона поєднує стратегічні цілі країни із прагненням до безпеки. **Українське суспільство розглядає це питання через призму територіальної цілісності, національної ідентичності, а також довготривалої безпеки.** Незважаючи на будь-які обставини, **позиція України має формуватися на основі фактичних обставин, готовності партнерів і міжнародної політичної ситуації, що може змінюватись.**

З історично-процедурної точки зору, якщо Україна прийме рішення про таку інтеграцію, процес вступу до НАТО передбачатиме складну процедуру, що потребуватиме часу та злагоджених дій усіх членів Альянсу. Досвід інших країн свідчить про необхідність чітких внутрішніх і зовнішніх заходів для імплементації статті 5 лише на певних територіях. Серед ризиків – можливе сприйняття цього кроку як поступку, що може стимулювати подальшу російську агресію. Водночас переваги включають міжнародні гарантії безпеки, які зменшили б імовірність масштабного вторгнення на територію України, що залишилась.

Але це не факт!

Процедурно НАТО має врахувати специфіку такого обмеженого членства. Це включає юридичні коригування та нові підходи до стратегічного планування. Процедура запрошення України до НАТО, попри підтримку більшості союзників, несе значні дипломатичні ризики. Одним із головних викликів є потреба в одностайній згоді серед усіх членів Альянсу. Підтримку інтеграції України задекларували 24 країни, хоча на даний момент ці декларації є суто символічними, а не зобов'язуючими. Водночас скептицизм Німеччини під керівництвом Олафа Шольца, відверте протистояння Словаччини з новим урядом Роберта Фіцо, а також ворожа позиція Угорщини під керівництвом Віктора Орбана створюють перешкоди для досягнення консенсусу.

Нестабільність у США також додає невизначеності. Успіх запрошення значною мірою залежить від фінальної позиції Вашингтона. Адміністрація Байдена зацікавлена в розширенні Альянсу, проте ця ініціатива може не отримати подальшої підтримки в разі перемоги Дональда Трампа, що посилює невпевненість щодо довготривалих планів. Для успішної інтеграції важливо забезпечити підтримку від чотирьох ключових гравців НАТО – США, Франції, Німеччини та Великої Британії. За їхньої спільної політичної волі можна вплинути на країни-опоненти, зокрема на Орбана та Фіцо, зокрема через політичний або економічний тиск.

Умови безпеки та територіальне покриття статті 5 Вашингтонського договору є ще однією важливою проблемою. Питання про те, на які саме території України поширюватимуться гарантії Альянсу, є критичним, особливо у випадку неповної територіальної цілісності на момент вступу. Якщо гарантії покривають лише підконтрольні уряду території, виникають питання: яка територія буде вважатися захищеною – та, що підконтрольна на момент запрошення, чи та, яка буде на момент

підписання угоди про вступ? Як діяти, якщо в період між запрошенням і ратифікацією відбудеться подальша окупація?

Пошук моделі, яка задовольнятиме всі 33 країни-члени НАТО (включно з Україною), стане важливим дипломатичним викликом. Навіть якщо консенсус досягнуто, остаточний варіант повинен отримати схвалення всіх національних парламентів, що може затягнути процедуру вступу та ускладнити досягнення результату.

І звичайно, **такий дискурс ігнорує головне джерело проблем – Росію.** Якщо припустити дійсні територіальні поступки, то як це вплине на стратегічну культуру Москви? Оглядаючись на майже століття російської політики, яка ніколи не несла міжнародних наслідків та покарань за свої злочини, відповідь стає очевидною. Окрім небажаної заморозки конфлікту та баласту окупації Україна отримає такого ж кровожерливого сусіда, у якого ж тепер є час і можливості на відновлення та нарощування власної могутності.

Коли Захід із ентузіазмом вітає подібні ініціативи, намагаючись зберегти обличчя Росії, він забуває, що захоплені українські території далеко не кінцева мета Росії. Так само і вся Україна не є кінцевою здобиччю Кремля. Такий підхід є лише наївним оптимізмом, спровокованим небажанням до зміни статусу-кво і більш проактивної політики, яка вимагає змін. А разом з тим, **це є те саме повторення помилок, які Захід робив по відношенню до Росії ще по закінченню холодної війни та які ще жодного разу не приносили йому бажаних довгострокових результатів.**

Інші події в ЄС

Фіцо буде переконувати Україну зберегти транзит газу після 2024 року, коли закінчиться термін угоди України з "Газпромом"

05.10.2024

При цьому словацький прем'єр уник згадок саме про російський газ. Раніше повідомляли, що у Європі розглядають варіант купувати газ у Азербайджану, аби він надходив так само через українську ГТС.

Європейська правда

Угорщина та "Газпром" домовились про можливість збільшити поставки російського газу

10.10.2024

Про це заявив міністр закордонних справ країни Петер Сійярто під час газового форуму у російському Санкт-Петербурзі.

Також глава МЗС Угорщини заявив, що "найважливішим кроком в енергетичній безпеці Угорщини в останні роки стало будівництво газопроводу "Турецький потік", через який російський газ іде до країн Європи південним маршрутом.

Російський "Газпром" зі свого боку повідомив, що у четвер було підписано Меморандум про взаєморозуміння щодо можливості збільшення поставок російського газу в Угорщину.

Європейська правда

У Румунії створили державну залізничну компанію для потреб оборони

17.10.2024

Уряд Румунії схвалив у середу рішення про створення державної залізничної компанії для задоволення оборонних потреб країни, що відповідає новій ініціативі ЄС щодо військової мобільності.

Потребу створити компанію, здатну транспортувати війська, обладнання, техніку та озброєння у разі військової мобілізації, пояснили "надзвичайними подіями" 2020-2023 років.

Крім того, Фінляндія і Норвегія планують покращити залізничне і автомобільне сполучення між країнами для використання у військових цілях.

Цей крок також є частиною ініціативи ЄС з військової мобільності, яка спрямована на скорочення бюрократичної тяганини, розробку спільних стандартів і визначення маршрутів між учасниками ініціативи для зменшення затримок і полегшення пересування військ і техніки.

Європейська правда

Євросоюз привітав результати референдуму в Молдові й засудив російське втручання

22.10.2024

ЄС засудив російське втручання у передвиборчу кампанію та референдум у Молдові та пообіцяв і надалі підтримувати Молдову у зміцненні стійкості та на її євроінтеграційному шляху.

Європейська правда

Єврокомісія привітала консенсус у G7 щодо \$50 млрд для України та назвала внесок ЄС

27.10.2024

Внесок Євросоюзу у загальній сумі кредиту "Сімки" може становити до 35 млрд євро, але у підсумку буде меншим. 35 млрд закладали через початкову невизначеність щодо розміру внесків інших партнерів, передусім США.

Європейська правда

На сьомих за чотири роки виборах у Болгарії перемагає партія ГЕРБ експрем'єра Бойко Борисова

28.10.2024

За підсумками обробки 82,42% ГЕРБ отримує 26.08% голосів виборців. Другий результат показує "Продовжуємо зміни – Демократична Болгарія" (ПП-ДБ) – 14.76%.

Проросійська партія "Відродження" набрала 13.81%.

Коментуючи можливість створення коаліції, лідер партії-переможниці Бойко Борисов заявив, що потенційними партнерами по коаліції можуть бути всі партії, крім "Відродження".

Європейська правда

Глава МЗС Литви після виборів йде з посади лідера партії та не працюватиме в Сеймі

28.10.2024

Габріелюс Ландсбергіс оголосив, що після невдалого результату партії "Союз Вітчизни – Литовські християнські демократи" на парламентських виборах вважає за необхідне залишити посаду лідера, яку він обіймав майже 10 років – з 2015 року.

Європейська правда

- **АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ:** План перемоги В.Зеленського: Захід схильний до декларацій, але не готовий до його реалізації

Фото: Reuters

Президент Володимир Зеленський представив у Верховній Раді стратегічний План дій України, вперше згаданий у серпні та вже попередньо обговорений із західними партнерами. Цей виступ був спрямований на те, щоб пояснити українському народу наступні кроки країни у війні, надавши чітке розуміння подальшої стратегії та міжнародної підтримки. Перед виступом у Раді Зеленський здійснив дипломатичне турне, представивши цей План президенту США Джо Байдену та обговоривши його з лідерами Німеччини, Франції, Великої Британії та Італії. Більшість пунктів плану, зокрема ті, що стосуються військової підтримки та кількості зброї, залишаються засекреченими навіть після його публічного оголошення.⁴

План охоплює **п'ять основних напрямів**, зокрема військову та економічну допомогу, а також дипломатичні зусилля, спрямовані на завершення війни. Незважаючи на певну критику з боку опонентів президента, які стверджують, що План спершу був представлений західним партнерам, В. Зеленський продовжить дипломатичну роботу, плануючи представити ініціативу на саміті ЄС, де він ознайомить європейських лідерів із деталями та зусиллями України щодо досягнення миру. Президент Володимир Зеленський розпочав свій виступ перед Верховною Радою словами про важливість перемоги: **"Перемога дає можливість жити на своїй землі, за своїм законом і обирати своє майбутнє"**. Він підкреслив, що бачить майбутнє України в межах

⁴ Зеленський представив українцям свій план перемоги. У ньому 5 пунктів і секретні додатки. 16.10.2024. <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/ce3w08447eno?xtor=AL-73-%5Bpartner%5D-%5Bukr%5D-%5Bheadline%5D-%5Bukrainian%5D-%5Bbizdev%5D-%5Bisapi%5D>

Європейського Союзу та НАТО, назвавши це ключовими елементами плану на післявоєнний період. В. Зеленський також наголосив, що "План перемоги – це посилення наших позицій, і він залежить від партнерів, а не від Росії, адже Путін не шукає чесного миру*. Для партнерів підтримка України є засобом збереження справедливого світового порядку, додав президент.

Структура Плану Перемоги, яку розкрив Зеленський, складається з п'яти пунктів і трьох таємних додатків:

1. **Геополітичний** – запросити Україну до НАТО ще до завершення війни, щоб підкреслити, що Росія зазнала геополітичної поразки. Це стане символом незворотності євроінтеграційного курсу країни.

2. та 3. **Військові** – ці пункти охоплюють аспекти посилення обороноздатності під час війни.

4. **Економічний** – спрямований на стабілізацію та підтримку економіки в умовах війни.

5. **Безпековий** – реалізуватиметься після війни, коли країна приступить до відбудови та забезпечення тривалої безпеки.

Президент наголосив, що перші чотири пункти необхідно реалізувати в умовах воєнного часу, тоді як останній, п'ятий, має на меті забезпечити безпечне майбутнє після перемоги.

Святослав Хоменко з ВВС зазначає, що українське суспільство давно не отримувало позитивних новин з фронту, а наступ росіян лише посилюють тривогу. У цьому контексті, за його словами, Зеленський надає людям надію, запевняючи їх, що Україна має реальний план перемоги, навіть зі строками – не пізніше наступного року. Це не виглядає як підготовка до "м'якої капітуляції". Хоча він не згадав про "кордони 1991 року" чи повну "територіальну цілісність", В. Зеленський все ж підтвердив прихильність до власної "Формули миру", яка передбачає перемогу в міжнародно визнаних кордонах.

Також він звернув увагу, що четвертий пункт плану описує економічні переваги підтримки України, як-от контроль над стратегічними ресурсами країни на благо "колективного Заходу". Хоменко наголошує на таємний додаток до цього пункту, де, ймовірно, прописані конкретні умови для західних партнерів щодо використання цих ресурсів. П'ятий пункт стосується післявоєнного періоду, коли потужна українська армія зможе стати донором безпеки для Європи, зокрема замінивши американські підрозділи в регіоні, що є аргументом для американських республіканців, налаштованих скоротити військову присутність США за кордоном.

Зеленський повторив кілька вже відомих вимог, як-от запрошення в НАТО, дозвіл на атаки по російській території, участь західних ППО у захисті України та інвестиції у військово-промисловий комплекс України. Але особливо Хоменко виділяє третій пункт – **"неядерний пакет стримування"**, що може означати запрошення до розміщення військових баз США на території України для надання фізичних гарантій безпеки. Цей крок є дуже схожим на модель, яку вже використовують Польща та інші країни для підвищення своєї безпеки. Хоменко завершує роздуми питанням, чи відреагують західні країни на ці пропозиції, враховуючи наближення виборів у США, що ускладнює будь-які радикальні рішення з їхнього боку.

План Зеленського дійсно знайшов зацікавлення серед західних партнерів, але **конкретні рішення поки залишаються невизначеними**. Президент відзначив "практичний і уважний" підхід союзників до деталей плану, що є важливим для України, яка очікує активних дій, особливо в наданні далекобійної зброї та просуванні процесу вступу в НАТО. Андрій Єрмак підкреслив, що Київ чекає на конкретні кроки як відповідь на представлені ініціативи.

Проте, відповідь США виявилася досить стриманою. «Україна ще не зробила цей план загальнодоступним, тому я не стану цього робити зараз. Це мають зробити вони. Але ми отримали цей план, ознайомилися з ним і побачили в ньому низку корисних кроків. Ми

будемо спілкуватися з ними з цього приводу», — сказав речник Держдепартаменту Метью Міллер під час брифінгу 2 жовтня. Він також зазначив, що план перемоги включає не лише дії України, але й дії, які мають виконати інші країни світу.

Західні медіа також прокоментували "план перемоги", який президент України Володимир Зеленський представив у Києві. *The Washington Post* зазначає, що зростання цинізму і втоми серед партнерів України може ускладнити досягнення швидкої перемоги, на яку деякі розраховували. Зеленський, однак, стверджує, що за умови реалізації плану війну можна завершити до кінця наступного року. Видання цитує президента Чехії Петра Павела, який вважає, що українці повинні "бути реалістами", адже, на його думку, частина української території, ймовірно, залишиться під контролем Росії. Видання також попереджає, що в разі можливих переговорів із Росією настрої українців щодо Заходу можуть змінитися, попри значні фінансові інвестиції США та Європи в підтримку України.

Чи підтримають союзники цей план, залишається невідомим, хоча генерал Чарльз Браун, голова Об'єднаного комітету начальників штабів США, вважає, що план здебільшого відтворює попередні запити України щодо збільшення військової підтримки. *Newsweek* підкреслює, що жодна країна офіційно не підтримала або не оцінила здійсненність плану, і припускає, що Зеленський прагне зміцнити стратегію перед інавгурацією нового президента США. Видання також зазначає, що **жоден із кандидатів на пост президента США поки що не гарантує чіткої перспективи для Києва.**

Британське BBC додає, що Зеленський представив план як потенційну інвестиційну можливість для західних партнерів, звертаючи увагу на природні ресурси та економічний потенціал України. Він підкреслив, що запаси корисних копалин, енергетичний і продовольчий потенціал України є важливими для розвитку як самої країни, так і безпекової автономії Європи. Видання висловлює думку, що, **щоб перемогти, Україна та її західні партнери мають визнати серйозні труднощі та переглянути свої цілі.** Зараз війна ведеться на виснаження, і Росія, хоча і несе значні втрати, продовжує просування, особливо на Сході. Через це в Україні наростає втома від війни, і армія має труднощі з мобілізацією нових бійців та підтримкою поточних зусиль на полі бою.

Автори пропонують, щоб Україна зосередилася не лише на поверненні всіх територій, а на створенні стабільної демократії та стримуванні Росії. Захід повинен допомогти у розвитку національного військового виробництва, надавати сучасну зброю і, що важливо, забезпечити реальні перспективи членства в НАТО. Членство в НАТО могло б стабілізувати ситуацію, подібно до того, як це було з Німеччиною у 1955 році, незважаючи на можливу окупацію частини українських територій.⁵

Зрештою, **така стратегія вимагатиме від Заходу конкретнішої підтримки, ніж тільки обіцянки, щоб уникнути загрози радикалізації або дестабілізації в разі поразки України. В цілому Захід зайнявся лише деклараціями, а не гарантіями.** Проте і сам план має радше деклараційний характер, який має повернути фокус на підтримку Україні, коли Захід значно зменшив свою увагу до неї. Напередодні виборів в США та політичної нестабільності це **відчайдушна спроба** забезпечити Київ непохитною гарантією безпеки.

⁵ Чому план Зеленського може бути "далеким від негайної перемоги". Огляд західних реакцій. 16.10.2024. <https://www.holosameryky.com/a/reakciji-na-plan-peremohy/7824258.html>

Двосторонні відносини

Україна-Вірменія

Андрій Сибіга провів зустріч з міністром закордонних справ Вірменії Араратом Мірзояном

02.10.2024

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: «У Варшаві я провів зустріч з міністром закордонних справ Вірменії Араратом Мірзояном. Я подякував Вірменії за підтримку Формули миру. Ми відзначили цьогорічні політичні консультації та обговорили шляхи подальшого розвитку наших двосторонніх відносин. Я також запросив міністра Мірзояна здійснити візит в Україну».

МЗС України

Україна-Саудівська Аравія

Андрій Сибіга провів телефонну розмову з міністром закордонних справ Саудівської Аравії принцом Фейсалом бін Фарханом Аль Саудом

06.10.2024

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Під час розмови з принцом Фейсалом бін Фарханом Аль Саудом я подякував Саудівській Аравії за підтримку суверенітету та територіальної цілісності України, надання гуманітарної допомоги, а також за особисту роль мого колеги у Формулі миру. Ми розраховуємо на подальшу спільну роботу для досягнення справедливого і тривалого миру в Україні".

МЗС України

Україна-Франція

Андрій Сибіга провів зустріч з міністром Європи та закордонних справ Франції Жаном-Ноель Барро

10.10.2024

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: «У рамках візиту Президента України Володимира Зеленського до Франції, відбувся конструктивний обмін думками з моїм французьким колегою Жаном-Ноель Барро. Ми скоординували подальші кроки напередодні важливих міжнародних подій та погодили організацію візиту міністра Барро в Україну».

МЗС України

Україна- США

Андрій Сибіга провів телефонну розмову з державним секретарем США Ентоні Блінкеном

15.10.2024

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Я провів розмову з Ентоні Блінкеном, щоб підтвердити українсько-американське стратегічне партнерство та скоординувати позиції напередодні важливих міжнародних подій. Поінформував колегу про російські удари по нашій енергосистемі та наші ключові військові та енергетичні потреби. Вдячний США за лідерство та підтримку".

МЗС України

Україна-ПАР

Андрій Сибіга провів зустріч з радником Президента ПАР з питань національної безпеки, професором Сідні Муфамаді

28.10.2024

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Я мав честь зустрітися з професором Сідні Муфамаді, радником Президента ПАР з питань національної безпеки. Ми мали плідний обмін думками щодо Формули миру. Я наголосив на важливості роботи радників з національної безпеки у її просуванні. Ми цінуємо гуманітарні та мирні зусилля Президента Рамафоси".

МЗС України

Джерело: Армія FM

■ Зміни на фронті

Зміни на фронті:

Тренд: Українська оборона втратила стійкість. Російські війська розрізаючи її невпинно просуваються крізь українські оборонні позиції в південно - східній частині фронту вглиб території України.

Російські війська нещодавно просунулися на головному українському виступі в Курській області на тлі боїв у цьому районі 30 жовтня. Геолокаційні кадри, опубліковані 29 жовтня, вказують на те, що російські війська нещодавно просунулися в центральній частині Новоіванівки (на південний схід від Коренево).

На Харківському напрямку російські війська продовжували обмежені наступальні операції в районі Липців та в районі Вовчанська, але не просунулися вперед.

На Куп'янському напрямку російські війська просунулися на схід від Куп'янська і на захід від Кременної на тлі наступальних операцій, що продовжуються, вздовж лінії Куп'янськ-Сватово-Кременна. Також, під кінець жовтня російські війська просунулися на південь від Степової Новоселівки (на схід від Куп'янська) та на північ від Терні (на захід від Кременної).

Російські війська продовжували наступальні операції:

- на північ від Куп'янська в районі Голубівки;
- на північний схід від Куп'янська в районі Синьківки та Первомайського;
- на південний схід від Куп'янська в районі Колісниківки, Богуславки, Кругляківки, Лозової, Степової Новоселівки, Піщаного, Загризового, Вишневого, Берестового, Зеленого Гаю, Чернечини, Новоосинового;
- на захід від Сватового в районі Стельмахівки;

- на південний захід від Сватового в районі Дружелюбівки та Греківки;
 - на північний захід від Кременної поблизу Катеринівки, Новомихайлівки та Невського;
 - на захід від Кременної в районі Терного, Зарічного, Ямполівки, Торського; на південь від Кременної біля Серебрянки на південь від Кременної біля Серебрянки
- На Лиманському напрямку** ворог вів постійні атаки неподалік Греківки, Новомихайлівки, Тернів та Торського.

На Краматорському напрямку українські воїни відбили спробу загарбників просунути вперёд в районі населеного пункту Бондарне.

На Покровському напрямку російські війська просунулися на південний схід від Часового Яру на тлі наступальних операцій. Підрозділи окупантів просунулися вздовж траси Т0504 Бахмут-Костянтинівка на південний схід від Часового Яру і продовжують атакувати через канал Сіверський-Донець невеликими піхотними групами по дві-три людини, але вони не можуть закріпитися на позиціях через канал через удари української артилерії та безпілотників. Також російські війська продовжували наступальні операції на Торецькому напрямку захопивши частину міста Торецьк, де продовжуються тяжкі бої в міській забудові.

Російські війська просунулися на південний схід від Проміня (на схід від Покровська) а також захопили Селідове – опорний бастион української оборони.

На Курахівському напрямку російські війська просунулися у напрямку Курахового і захопили Гірник та просунулися до східного Курахового.

На Времівському напрямку агресор захопив Вугледар та просунувся внапрямок Боголюбівки та Великої Новосілки.

Висновки: За жовтень росіяни захопили найбільше української території, ніж від березня 2022-го захоплювали за місяць. Йдеться про 414 кв. км, якщо вірити оцінкам Інституту вивчення війни. Таким чином, як зазначає The New York Times, росіяни поступово досягають того, на що скеровували свою тактику вже місяцями, а саме — виснаження українських військ і виявлення найслабших ланок української оборони. "Якщо раніше м'ясні штурми давали в цілому ледь помітний результат, то поступово ефект втоми українських військ і браку персоналу накопичується. Тепер росіяни постійно перевіряють українську оборону майже по всій лінії фронту — і заповнюють прогалини там, де вона найслабша", - пишуть журналісти.

Видання зазначає, що стрімке просування РФ на фронті стало разючою зміною, якщо порівнювати з минулорічною ситуацією. Тоді поле бою залишалося статичним, а амбітні наступи України та Росії "здебільшого провалювалися". "Частина ЗСУ наразі перебуває на Курщині й не може самовільно звідти піти на підмогу на Донеччину. Тоді як росіяни поки що мають ресурс і для операцій в районі Покровська, і для стримування українського прориву на Курщині, хоч і ціною залучення контингенту з Північної Кореї", - зазначають журналісти видання.

У відповідь українська сторона намагається мобілізувати ще 160 тисяч людей, щоб довести укомплектованість бойових частин армії до 85%, залишаючи незмінною застарілу і неефективну організацію позиційної оборони.

■ **Військова допомога**

США виділили щ пакет допомоги на 2,4 мільярдів доларів США через Ініціативу сприяння безпеці України (USAI), до якого увійшли:

- Боєприпаси та забезпечення для українських систем ППО
- Боєприпаси «повітря-земля»
- Безпілотні літальні апарати та компоненти для забезпечення українського виробництва БПЛА
- Обладнання для боротьби з БПЛА
- Безпілотні надводні судна
- Обладнання безпечного зв'язку
- Обладнання та матеріальні засоби для підтримки українського виробництва боєприпасів
- Запасні частини, технічне обслуговування та підтримка, а також інше допоміжне обладнання.

У Пентагоні додають, що це двадцять перший пакет USAI від адміністрації Байдена на суму в 7.9 млрд.доларів за якою ЗСУ отримають додаткову систему ППО Patriot, інші засоби протиповітряної оборони, перехоплювачі, безпілотники, ракети великої дальності та боєприпаси класу «повітря–земля», а також гроші для зміцнення оборонно-промислової бази України. Окрім того, США розширять програми з підготовки українських пілотів для польотів на F-16.

Німеччина, уряд цієї країни 17 жовтня, прозвітував про передання Україні чергової партії військової допомоги.

Згідно з оновленим переліком Україна отримала від Німеччини:

- 8 танків Leopard 1A5 (передають спільно з Данією) і 20 бойових машин піхоти Marder,
- 6 гаубиць Panzerhaubitze 2000,
- один мостоукладальний танк BEAVER,
- дві броньовані інженерні машини WISENT 1 та чотири машини із захистом від мін і засідок.
- додаткові боєприпаси до Leopard 1, Leopard 2, Marder, 24 тисячі артилерійських снарядів,
- ракети Sea Sparrow, ракети до системи ППО IRIS-T SLM, 30 розвідувальних дронів Vector.

Додатково Берлін передав 100 переносних систем розмінування H-PEMBS, 90 міношукачів, один мінний плуг, дві мобільні антенно-щоглові системи, 57 лазерних далекомірів, 3000 протитанкових гранатометів RGW 90, 25 тисяч набоїв калібру 40 мм. Інше передане обладнання – 75 тисяч турнікетів для зупинки кровотеч, 460 штурмових гвинтівок МК 556, 90 снайперських гвинтівок HLR 338 із боєкомплектom, 30 гвинтівок CR 308, а також 3000 пістолетів SFP9.

Крім цього, Німеччина анонсувала поставки Україні ракет AIM-9L/I-1 Sidewinder, дві радіолокаційні станції повітряного спостереження TRML-4D, 4000 ударних безпілотників, 360 розвідувальних безпілотників SONGBIRD, ще 42 тисячі боєприпасів калібру 40 мм, а також зимовий одяг.

На початку жовтня у Міноборони Німеччини розкрили, що ФРН нещодавно передала Україні нові системи протиповітряної оборони IRIS-T середньої та малої дальностей.

Також стало відомо, що Німеччина спільно зі ще трьома країнами НАТО готує великий пакет військової допомоги для України на 1,4 мільярда євро, який планують надати до кінця 2024 року.

Разом з цим, Німеччина планує припинити постачання важкої військової техніки для Збройних сил України. Згідно з інформацією, на складах у Німеччині залишається близько 300 танків Leopard 2, а також бронетранспортери, бойові машини піхоти та гаубиці, кількість яких не розголошується. Тож Україна отримає лише ті обсяги техніки,

які вже були анонсовані раніше, включаючи 18 одиниць танків Leopard 2. Нові постачання на сьогодні не плануються⁶.

Велика Британія оголосила про надання Україні кредит у \$2,93 млрд коштом заморожених російських активів, який є частиною ширшої міжнародної допомоги від країн G7, загальний обсяг якої становить 50 мільярдів доларів США. Ці кошти будуть надані Україні для покриття її військових, бюджетних і відновлювальних потреб у боротьбі з російською агресією. Зокрема:

- протиповітряної оборони,
- артилерії,
- інших засобів технічної підтримки.

На додаток до фінансової допомоги, Велика Британія вже передала Україні близько **400 одиниць військової техніки**. Окрім того, міністр оборони Британії Джон Хілі оголосив про нову поставку, яка включає **650 легких багатоцільових ракетних комплексів** для зміцнення української протиповітряної оборони. Це додаткова фінансова підтримка до вже існуючої військової допомоги на суму 3 мільярди фунтів стерлінгів на рік.

Франція також надасть Україні 12 САУ Caesar за рахунок заморожених активів Росії.

■ *Росія: внутрішні та зовнішні виклики*

Тренд: *Захід паталогічно боїться перетнути "червоні лінії Кремля"*

Президент України Володимир Зеленський завершив свій візит до США, не досягнувши, за інформацією західних ЗМІ, результатів, які могли б вплинути на хід війни. Йому не вдалося отримати дозвіл на проведення дальніх ударів по території Росії з використанням західної зброї та зрушень у процесі вступу України до НАТО. План перемоги Зеленського не справив враження на американське керівництво, і Захід не бажає підвищувати ставки. **На третьому році війни навіть найстійкіші союзники України почали говорити про необхідність переговорів із Кремлем.**

За останні тижні канцлер Німеччини Олаф Шольц заявив про намір вперше за два роки зателефонувати Володимиру Путіну, а колишній генерал НАТО, президент Чехії Петро Павло, пропонує територіальні поступки. Проте наразі Росія та Україна далекі від мирних переговорів. Обидві сторони продовжують ескалацію конфлікту. Операція українських військ на території Росії триває вже два місяці. **В.Зеленський наголосив на необхідності примусити Росію до миру, що можливо лише за умов, коли Путін почне програвати на полі бою.** Кремль, у відповідь, загрожує Україні та її союзникам ядерною зброєю, а також підготував новий держбюджет, який передбачає рекордні витрати на військових та виробництво зброї.

Спостерігаючи за настроєм свого президента, люди в оточенні Путіна не вірять у швидке завершення війни. У російській еліті вважають, що мирні переговори залишаються віддаленою перспективою, а українське вторгнення в Курську область сприймається як серйозний удар по самолюбству Путіна.

Ще наприкінці літа здавалося, що конфлікт може завершитися протягом півроку або року. Співрозмовники зазначають **три ключові моменти**. **По-перше**, спостерігається пом'якшення риторики з боку українського керівництва. Наприклад, у липні В. Зеленський заявив про можливість проведення референдуму щодо умов завершення війни з Росією. "Він уже не говорив 'не віддамо ні п'яді' і подібні речі", — зауважує одне з наших джерел. **По-друге**, відбувся масштабний обмін ув'язненими між Росією, США

⁶ Німеччина може припинити передачу важкої техніки на потреби ЗСУ – Bild. 13 жовтня, 2024.
<https://www.slovoidilo.ua/2024/10/13/novyna/polityka/nimechchyna-mozhe-prypynyty-postachannya-vazhkoyi-teknyky-zsu-bild>

та країнами ЄС. Головною метою Кремля було повернення спецназівця ФСБ Вадима Красікова, але сама можливість таких переговорів стала "корисним прецедентом". "Посварилися, поторгувалися, але домовилися і реалізували. Це підвищує довіру", — говорить людина, обізнана з переговорним процесом. **По-третє**, російські та українські військові керівники практично досягли угоди щодо деескалації конфлікту, зокрема щодо взаємних обмежень на удари по енергетичних об'єктах. Угоду планувалося зафіксувати 22-23 серпня у Катарі на першій зустрічі військових Росії та України з початку війни.

Однак зустріч зірвалася через операцію Києва в Курській області, як повідомляла газета *The Washington Post* з посиланням на українські джерела. Обидві сторони публічно заперечували будь-які переговори. Згодом Зеленський в інтерв'ю зазначив, що курська операція "показала росіянам правду: Путін не поспішив захищати свою власну землю". Реакція Путіна на українську операцію в Курській області була досить озлобленою. Хоча Кремль намагався зменшити значення події, **"для Путіна це [вторгнення на територію Росії] стало принизливим"**, зазначає близький до президента інсайдер. Путін детально прокоментував операцію лише на шостий день, вивівши в тираду про "главарів київського режиму", які нібито намагаються дестабілізувати ситуацію в Росії: "Про що можна говорити з ними [владою України]? <....> Противник отримає гідну відповідь". "У Кремлі зробили висновок: **знищувати державу Україна**. Зараз йдеться про безпринципну боротьбу, обидві сторони думають, як зробити один одному гірше", — продовжує джерело. За його словами, Путін не торгуватиме Курською областю в обмін на Донецьк чи Луганськ, тому **перспективи для мирних переговорів наразі немає**.

Прихильники мирних переговорів у Кремлі зараз перебувають у меншості. До вторгнення в Курську область було значне бажання розпочати мирний процес серед еліти, але тепер його немає, визнає високопоставлений чиновник. "Складно навіть заїкнутися про мир, ці голоси будуть придушені", — додає він. За словами іншого чиновника, який регулярно спілкується з Путіним, можливість мирних переговорів остаточно зникне, якщо почнуться удари вглиб Росії західною зброєю. "Це буде велика ескалація, і вона цілком можлива", — вважає він. "Все зайшло надто далеко. Я не вірю в жоден мирний процес. **Поки Україна не розвалиться, нічого не закінчиться**", — стверджує керівник великого державного підприємства, який регулярно зустрічається з Путіним, відображаючи настрій свого начальника.⁷

На запит України до США про дозволи на удари західними ракетами вглиб території Росії Путін відповів загрозою посилити російську ядерну доктрину, так що навіть на масовану атаку безпілотників може бути дана відповідь ядерною зброєю. Західні політики публічно сприйняли ці погрози стримано. Одне із джерел, яке регулярно бачить Путіна, впевнене, що той ризикне застосувати ядерну зброю лише у разі відкритого великого конфлікту із Заходом, а наразі його стримують відносини з союзниками по БРІКС. Знайомий Путіна вважає, що він "уважно стежитиме за ядерною кнопкою", якщо його погрози не сприйматимуть всерйоз.

Кремль готовий до тривалої війни. За словами одного зі джерел, курська операція може виявитися тактичним успіхом для Києва, але її розвиток буде складним. **"Сили України виснажуються. Кремль може вести таку війну десятиліттями, в той час як Україна деградує швидше"**, — вважає він.

Витрати на армію залишаються пріоритетом для Кремля у найближчі роки. У проєкті державного бюджету на 2025-2027 роки заплановано рекордні витрати на підтримку військових і виробництво озброєнь. Лише у наступному році це складе 13,5 трлн рублів (близько \$142 млрд), що дорівнює приблизно 6,2% ВВП, що значно вище, ніж, наприклад, у США, Великобританії та Німеччині. Витрати Кремля на армію з початку

⁷ «У Кремлі зробили висновок: знищуватимемо державу Україна»«В Кремле сделали вывод: будем уничтожать государство Украина». 03.10.2024. <https://zapiska.substack.com/p/russiaukrainenopeace>

війни зросли більш ніж у 3,5 рази і разом із витратами на силовиків становитимуть близько 40% від загального бюджету.

Одна з причин недостатньої підтримки України з боку Заходу полягає в **побоюванні щодо можливого повного розпаду Росії та хаотизації її території після воєнної поразки**. Однак ці страхи є безпідставними, зазначає публікація на сайті американського аналітичного центру Atlantic Council.⁸ Автор статті підкреслює, що в минулому Захід також боявся розпаду свого геополітичного суперника — СРСР. Наприклад, президент США Джордж Буш-старший відвідував Київ незадовго до проголошення незалежності України та виголосив свою відому "промову курчати по-київськи" (Chicken Kiev speech), намагаючись переконати українців не відокремлюватися від Москви. Західні лідери тоді були насамперед стурбовані долею величезної військової машини Радянського Союзу та його ядерного арсеналу. Дозволити розподіл цього арсеналу між новими незалежними державами здавалося їм безрозсудним. Тож замість того, щоб прискорити падіння Радянської імперії, вони намагалися запобігти або принаймні контролювати цей процес. Подібні занепокоєння, за словами автора, заважають підтримці України й тепер.

Автор цього аналітичного центру передбачає, що **поразка Росії в Україні скоріше призведе до падіння режиму Путіна та початку реформ, ніж до хаотичного розпаду держави**. Так було й після інших значних поразок Росії в історії: поразка в Кримській війні призвела до скасування кріпацтва, а поразка у війні з Японією 1905 року дала поштовх до російського парламентаризму. "Якщо нинішнє вторгнення завершиться поразкою, можна очікувати, що Росія залишиться цілісною. Відступ з України, хоча й стане серйозним ударом для російської національної гордості, навряд чи створить екзистенційну загрозу для самої Росії", — резюмує автор.

Atlantic Council закликає західних лідерів припинити лякати себе "кошмарними сценаріями" майбутнього краху Росії та зосередитися на серйозніших загрозах, які можуть виникнути внаслідок перемоги Кремля в Україні. Автори публікації зазначають, що якщо Путін досягне перемоги в Україні, він, імовірно, продовжить свої агресивні дії. Кремлівський диктатор вже вихваляється своїми "завоюваннями" в Україні та порівнює себе з Петром Першим, всепереможним російським царем XVIII століття. На початку війни Путін намагався представити вторгнення як оборонний крок, звинувачуючи в цьому розширення НАТО та уявних "українських нацистів". Проте, коли його ситуація на фронті покращилася, він почав відкрито говорити про повернення "історично російських земель".

Аналізуючи можливі наслідки, Atlantic Council підкреслює, що під "приводом повернення історично російських земель" Кремль може вдатися до агресії проти інших сусідніх країн, від Фінляндії до Казахстану. Крім того, аналітики відкидають аргумент про те, що Росія буде занадто виснаженою після перемоги в Україні, щоб ризикнути новою агресією. Вони вважають, що **Кремль, навпаки, може використати успіхи в Україні для подальшої експансії, що створює значну загрозу для безпеки в регіоні та за його межами**. Atlantic Council попереджає, що перемога Росії в Україні може суттєво змінити геополітичний клімат, призвівши до зростання міжнародної підтримки Кремля і деморалізації Заходу. У разі успіху Росії в Україні країни Глобального Півдня можуть відмовитися від нейтралітету та налагодити тісніші зв'язки з Москвою, що ще більше ускладнить ситуацію для Заходу.

Цей підхід свідчить про бажання Заходу зберегти певний баланс у регіоні, що може ускладнити надання Україні необхідної підтримки для досягнення повної перемоги у війні. Але такий сценарій є просто неможливим. І поки Захід не зізнається собі в цьому, він продовжуватиме грати проти самого себе. Москва завжди витрачалась на армію і

⁸ Доки Захід рятє Росію від поразки, Путін вже порівнює себе з Петром Першим, - аналітики. 25.05.2024. <https://www.unian.ua/world/viyana-v-ukrajini-zahid-hoche-vryatuvati-rosiyu-vid-porazki-v-ukrajini-12643398.html>

хизувалась її статусом, але реальність виявилась зовсім не такою. А щодо ядерної загрози, не слід забувати, що найбільшим фактором стримування для Росії є не БРІКС, а Пекін, який навряд чи колись не буде дозволить Росії вжити подібних заходів. Але **до поки Захід дозволить маніпулювати і шантажувати собою, Кремль буде залюбки це робити.**